

## **ПОНЯТТЯ ТЕХНІКО-КРИМІНАЛІСТИЧНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ РОЗСЛІДУВАННЯ ЗЛОЧИНІВ У МИТНІЙ СФЕРІ**

На сьогодні в криміналістичній літературі значна увага приділяється криміналістичному забезпеченню розкриття та розслідування злочинів (Р. С. Белкін, Е. К. Горячев, А. Ф. Волинський, В. Г. Коломацький, В. В. Бірюков, А. В. Іщенко, В. В. Варава, В. К. Лисиченко та ін. ).

Аналіз поглядів зазначених учених свідчить про виникнення нової теорії криміналістичного забезпечення та розслідування злочинів. У науковому аспекті теорія розробляє рекомендації, спрямовані на створення умовної постійної готовності використання криміналістичних засобів, методів та рекомендацій суб'єктів розкриття й розслідування злочинів, а в практичному – реалізацію цих умов у щоденній діяльності.

З позиції системного підходу криміналістичне забезпечення включає три взаємопов'язаних елемента: техніко-криміналістичне, тактико-криміналістичне і методико-криміналістичне забезпечення. Виходячи з цього, техніко-криміналістичне забезпечення – елемент криміналістичного забезпечення і співвідноситься з ним як частина з цілим.

На думку А. В. Іщенка, криміналістичне забезпечення розслідування злочинів слід розглядати як складне, багатопланове, комплексне поняття, головним змістом якого є самостійна специфічна діяльність вчених-криміналістів та практиків щодо розробки нових, пристосування відомих науково-технічних досягнень, а також їх впровадження у практику розслідування злочинів з метою оптимального виконання її завдань [2].

Техніко-криміналістичне забезпечення розкриття й розслідування злочинів є найбільш розробленим елементом розглянутої теорії завдяки зусиллям таких учених як А. Ф. Волинський, В. А. Волинський, К. Е. Демін, Д. В. Пузанков та ін.

Найбільш повно концепція техніко-криміналістичного забезпечення розроблена А. Ф. Волинським та В. А. Волинським. Зокрема, А. Ф. Волинський, розглядаючи техніко-криміналістичне забезпечення як своєрідний вид діяльності, зазначає, що «така діяльність направлена (має на меті), з одного боку, на створення умов постійної готовності суб'єктів розкриття й розслідування злочинів до використання в цих цілях криміналістичних методів і засобів, а з іншого, – на практичну реалізацію розкриття й розслідування злочинів» [3, с. 67]. Їм приділяється два рівні техніко-криміналістичного забезпечення розкриття й розслідування злочинів.

Перший рівень – діяльність, метою якої є: – вдосконалення правового

регулювання застосування криміналістичної техніки (правове забезпечення); – створення нових та модернізація вже наявних засобів та методів криміналістичної техніки (науково-технічне забезпечення); – створення оптимальної організаційної структури експертно-криміналістичних підрозділів та експертно-криміналістичних закладів, удосконалення форм та методів їх роботи з розкриття й розслідування злочинів (організаційне забезпечення); – техніко-криміналістична підготовка суб'єктів розкриття й розслідування злочинів (навчально-методичне та професійно-кадрове забезпечення).

Другий рівень – практика використання засобів та методів криміналістичної техніки в цілях розкриття й розслідування злочинів. На цьому рівні техніко-криміналістичне забезпечення – діяльність зі збирання, дослідження та використання за допомогою засобів криміналістичної техніки доказової та іншої інформації.

Тому техніко-криміналістичне забезпечення можна розглядати як організаційно-функціональну систему з інформаційного забезпечення процесу розкриття й розслідування злочинів, що передбачає використання сучасних інформаційних технологій [4, с. 66-67].

Центральною ланкою техніко-криміналістичного забезпечення розслідування злочинів, у т. ч. й контрабанди, є розробка та впровадження в практичну діяльність сучасних техніко-криміналістичних засобів, методів та рекомендацій.

Рівень запровадження техніко-криміналістичних засобів, методів при розслідуванні злочинів, у т. ч. й контрабанди, залежить від рівня розвитку наукових досліджень у цій області. У наш час «криміналістична техніка», як розділ науки криміналістики – один із найбільш розвинених. В умовах науково-технічного прогресу розвиток техніко-криміналістичних засобів практично не має меж вдосконалення, а при їх розробці виникає яскраво виражена тенденція прискорення [4, с. 234-235].

Отже, висока якість технічного засобу ще не означає ефективність його використання. З іншого боку, потрібно розрізняти поняття «ефективне використання технічного засобу» і «ефективність технологічного процесу із застосуванням технічного засобу».

### Література

1. Аналіз використання технічних засобів митного контролю у морських пунктах пропуску: вітчизняний та світовий досвід [Електронний ресурс] / Л. Р. Прус, І. В. Несторишен, С. В. Бодров // Науковий вісник Ужгородського університету. Сер.: Економіка. – 2013. – Вип. 4. – С. 26-31. – Режим доступу: [http://nbuv.gov.ua/j-pdf/Nvuues\\_2013\\_4\\_6.pdf](http://nbuv.gov.ua/j-pdf/Nvuues_2013_4_6.pdf).
2. Вольнский А. Ф. Техничко-криминалистическое обеспечение раскрытия и расследования преступлений // Криминалистика: – М., Закон и право, 2009.

3. Ємченко І. В., Закусілов А. П. Методи і технічні засоби митного контролю. – К.: Центр учбової літератури, 2007. – 432 с.

4. Збільшення правоохоронних повноважень митних органів у контексті розвитку митного та оперативно-розшукового законодавства [Електронний ресурс] / К. В. Антонов, В. В. Варава // Вісник Академії митної служби України. Сер.: Право. – 2010. – № 1. – С. 152-157. – Режим доступу: [http://nbuv.gov.ua/j-pdf/vamsup\\_2010\\_1\(4\)\\_\\_29.pdf](http://nbuv.gov.ua/j-pdf/vamsup_2010_1(4)__29.pdf).

**О. В. ІВАНЦОВА**

*Харківський національний університет внутрішніх справ*

### **ТІНІЗАЦІЯ ЕКОНОМІКИ ЯК ДЕТЕРМІНАНТА ЕКОНОМІЧНОЇ ЗЛОЧИННОСТІ У ГАЛУЗІ ЦУКРОВОГО ВИРОБНИЦТВА В УКРАЇНІ**

В економіці України сфера виробництва цукру є однією з базових, стратегічно важливих галузей харчової промисловості, яка впливає на економічний стан суспільства і на продовольчу безпеку країни. Вітчизняна галузь цукрового виробництва за роки незалежності зазнала значних втрат. Економічна криза, складна політична ситуація в східних регіонах країни, зниження платоспроможності населення суттєво вплинули на сферу цукрового виробництва в Україні.

В останні роки в умовах кризи в Україні активізувалися негативні процеси в економіці – її тінізація, розвиток економічної злочинності. Необхідно відзначити, що якісний склад економічної злочинності змінюється відповідно до змін, які відбуваються в легальному секторі економіки.

На розвиток економічної злочинності в значній мірі впливає тінізація економіки. «Тіньова» економіка є прихованою від держави економічною діяльністю фізичних та юридичних осіб. Вона виступає одним з джерел фінансування організованих злочинних формувань, основою економічної злочинності. Про існування тіньових проявів в політичному середовищі свідчать факти лобіювання законопроектів, спрямованих на регулювання певних видів економічних і фінансових відносин.

У лютому 2015 року Міністерство аграрної політики України внесло на розгляд Верховній Раді законопроект про внесення змін до Закону України «Про державне регулювання виробництва і реалізації цукру». Мінагрополітики України запропонувало скасувати мінімальні ціни на цукор і цукровий буряк, щоб дати можливість виробникам реалізовувати продукцію відповідно до кон'юнктури ринку [1].

У пояснювальній записці автори законопроекту зазначають, що механізм державного регулювання ринку цукру був введений в